

Lakat T. Károly: Kell ott fenn egy Császár – 6.

2013 június 26. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

• [0](#)

nincs értékelve

Még

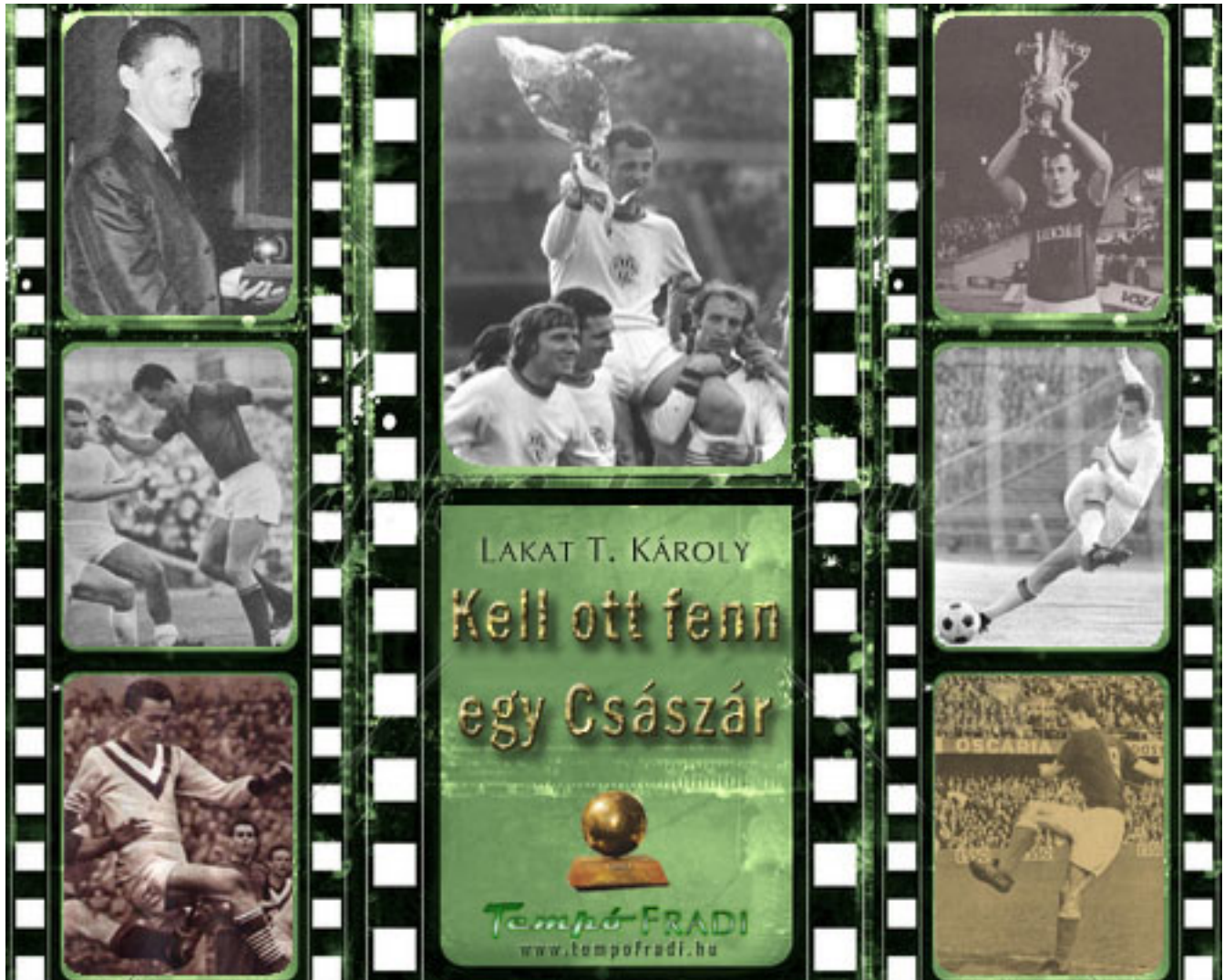
Mérték

1960. május 22-én Chilét minden idők legnagyobb földrengése rázta meg. A mészerek 9.5-ös erősségű rengést mértek, amelyet azóta is a legnagyobb katasztrófaként tart számon a vonatkozó szakirodalom.

Feküdt ott mindenki, aki angol...

Túl a chileiek által átélt borzalmakon ezúttal a világ legtávolabbi pontjain sem merülhetett ki a tragédia a pusztá, vagy éppen a nagyon is mély sajnálkozás szintjén, hiszen a világ ekkor már nagyon is Chilére figyelt.

A földrengés napjátólszámítva két év és nyolc nap volt hátra a világbajnokság nyitómérkőzéséig, amely Uruguay és Kolumbia válogatottjaira várt a dél-amerikai ország Arica nevű városában.

Miközben a vb-rendezői elképesztő erőfeszítéseket tettek a helyreállítás, az élet normalizálása és újraindítása érdekében, nálunk Magyarországon már javában bombasikerrel futott a rádióban „A Szabó család” című keddenként jelentkező folytatásos rádiójáték. Szabó bácsiszerepében Szabó Ernővel, Szabó nénit Gobbi Hilda, gyerekeiket (Bandit) Benkő Gyula, (Laci) Vörösmarty Lili, (Laci) Garics János, a szomszédot (Péteri urat) Horváth Tivadar, az enyhén lump ex-rokont (Zsigát) Keleti László alakította, felejthetetlen színvonalon.

Az utcákon még mindennapos látvány volt a szenesember, a jeget nagy tömbökben kínálták a vödörrel, lavórokkal sorban állóknak, a házakat ószeresek járták „Cipőt, ruhát, tollat, rongyot, mindent veszek” kiáltással, a hétvégén a gangos házak udvarain kintornások játszották, hogy „Nem wurlitzer a verki...”.

A mozikban a legnagyobb sláger az 1960-ban bemutatott „Főre lépni szabad” című Makk Károly rendezte film, amelyetől tényleg csak egy parányi gondolati ugrás a magyar futball-válogatott, hiszen Albertéknak nemcsak szabad, de egyben kötelező is főre lépniük, az elmaradhatatlan barátságos mérkőzéseken túl a világbajnoki selejtezők is a nyakukon vannak.

Hogy mennyivel másabb futballidőket élünk akkoriban, mint élünk mostanság, arra misem jellemzőbb: ezeket a

selejteztiket akár egyetlen mondatban is elintézhettük: az NDK-t oda-vissza verjük (2:0, 3:2), Hollandiában is nyerünk 3:0-ra így az már nem is számít, hogy ellenük a budapesti visszavágón becsúszik egy „csúnya” (3:3) döntetlen.

A magyar válogatott szakvezetői és játékosai 1961 szeptemberében, azaz nyolc (...) hónappal a világbajnokság rajta előtt már tudják, hogy a futball legnagyobb világtornájának résztvevői lesznek.

Fontos ez, hiszen Baróti Lajosnak közel 250 napja van arra, hogy a legjobb csapatot megtalálja, ráadásul neki aztán nem a „ki a legkevésbé rossz”, hanem a „ki a legjobb a nagyon jók közül” alapon volt szerencséje szelektálni.

Albert a Fradiból és a válogatottból is kihagyhatatlan, ha nem sérült biztos kezdő zöld-fehérben és a nemzeti 11 akkoriban meggyipirosnak emlegetett mezében is.

A Ferencváros utoljára az 1948-49-es bajnokságban nyert aranyérmet. Akkor a Henni – Rudas, Kispéter, Szabó – Kéri, Lakat – Budai, Kocsis, Deák, Mészáros, Czibor összeállítású csapat végzett elsőként a cíven, azóta két ezüstre (1949-50, 1959-60), és három bronzra (1954, 1955, 1957-58) futja a csapat erejéből, no, de az anno sem volt másként, mint mostanság: a Fradinál csak az arany számít ünneplendő eredménynek.

Igazán a válogatott van előtérben, kiváltképp egy túra, amelyre 1961 decemberében kerül sor. Irány Dél-Amerika, ott is a világbajnokság helyszíne: Chile. Baróti a Grosics, Szentmihályi, Mátrai, Mészöly, Dalnoki, Sóvári, Sipos, Solymosi, Bundzsák, Bozsik, Göröcs, Farkas, Tichy, Machos, Albert, Kuharszky, Fenyvesi dr. összeállítású kerettel vág neki a három mérkőzésből álló útnak. A keret érdekessége, hogy ketten (Grosics és Bozsik) még mindig tartják magukat az 1954-es Aranycsapat tagjai közül, viszont feltűnnek már olyan, később világlásszissá lett fiatalok, mint Mészöly, és Farkas!

A sokszor és sokféleképpen megénekelte három túrameccs (az elsőn 5:1-re kapunk kiChilét, majd négy nap múlva 0:0-át játszunk szintén velük, s egy 1:1-es döntetlennel zárunk Montevideóban Uruguay ellen) összeállítás változásaiból fehéren feketén kiderül: Baróti nagyjából-egészében ekkor lett rá a világbajnoki csapatára. Miközben megtalálja a középhátvéd posztjára Mészöly Kálmánt (? az első meccsen, a drámai 1:5-ön nem játszik, de a 0:0-on már igen, s attól kezdve kihagyhatatlan...), olyan nagyon azért a többiekkel sem mond le, hiszen mint az a vb-n kiderül: a Chile elleni mérkőzéseken pályára lépett magyar válogatott nyolc helyen volt azonos azzal a csapattal, amely 2:1-re veri Angliát Rancaguában...

Miután Sándor Csikar sérülése miatt nem tarthatott a csapattal, a jobbszélső helyén megfordul Göröcs János (...) és Farkas János (...) is, de azt mindenki pontosan tudja, hogy a vb-n ugyanis Csikaré lesz a 7-es számú mez.

A csodálatos Bozsik Cucunak ez a túra az igaz hattyúdala (az 1:5-nél még kezdő, aztán a további kettőn már csak

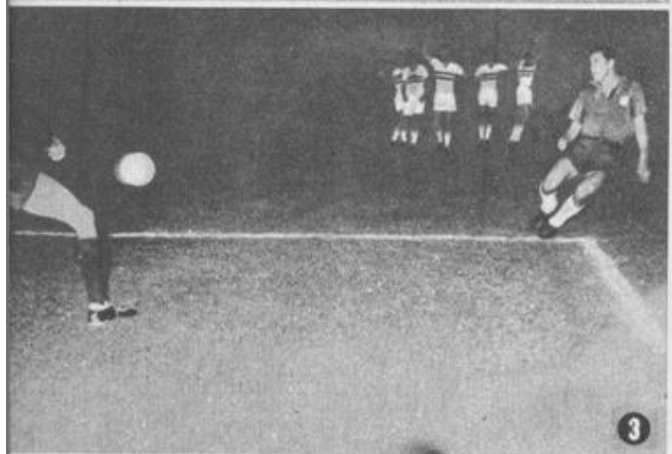
az utolsó 15 percre cserélik be), hiszen 1962-ben, az első lehetséges alkalommal, az év első válogatott mérkőzésén (remek góllal) a Népstadionban, el is búcsúzik a magyar futballisták közül eleddig csak általa 101-szer viselt címeres mezt?!

Flóri a nagy túra mindhárom mérkőzésén játszik, gólt azonban nem szerez, igaz maga a csapat sem képes kettőnél többre a 270 perc alatt.

A megszámlálhatatlanul sok érdekesség mellett a korabeli Képes Sportban egy olyan kuriózumra leltem, amely talán még az eredményeknél, a góloknál, az összeállításoknál is többet mond annak a generációnak, amely már a technikai forradalom idején nőtt fel, s aki ha látni akar, mondjuk egy Cook-szigetek – Nyugat-Szamoa válogatott meccset, akkor megszámlálhatatlan kutyüjeinek egyikén megnyom egy gombot és máris ott van a szamoaiak 16-osán belül.

Ettől némileg eltérő módon az 1:5-ös Chile-Magyarország válogatott mérkőzésről hét darab, levelező lap nagyságú, természetesen fekete-fehér kép érkezett a szerkesztőségbe.

Ez a kor lehetőségeihez képest rendben is van, de az már mindenképpen a mesevilág kategóriájába sorolható, ahogyan ezek a képek megérkeztek az Istvánmezei út 3 alatt működő redakcióhoz.

1. A santiago stadion bejárata. A szobor mozdulata jellemző. Első mérkőzésükön a chlielek is körülbelül így sújtottak le csapatunkra. 2. Az első. Landa klugrik Sipos és Dálnoki között, aztán ... 1:0. 3. A harmadik. Védelmünk lest reklamál – ott, messze az éjszakában – Sanchez azonban befut és ismét zörög Grosics hálójá. 4. Ez nem sikerült. Grosics elcsip egy labdát Landa elől. 5. A tulsó oldalon Escutti és Albert mutatja be – hajszáynira ugyanazt a „gyakorlatot”. 6. És újra kimarad egy helyzet, Albert döntő pillanatban botlik, a labda elsuban a kapu előtt. 7. Mintha a teliholdért nyúlna fel Grosics, amikor legveszélyesebb „éjszakai látogatól” – Landa és Foulloux – elől előklözi a fehér labdát. 8. Es, ha valakinek szöget ütött volna fejébe, hogy miért csak most, egy teljes hét késedelemmel hozzuk az első mérkőzés képriportját... íme, a válasz. Képeink – ebben az agyonceruzázott borítékban beutazták a fél világot. A mérkőzés éjszakáján kedvezőtlen légköri viszonyok uralkodtak a Karib-tenger és az Andesek felett, az UPI santiago irodája nem továbbíthatta rádió New Yorkba a felvételeket. Maradt tehát a légiposta – Santiagóból New Yorkba, aztán New Yorkból Londonba, végül Londonból Budapestre. Casilla 71–D, Santiago... 220 East 42nd Street, New York... Panagra esta norho... London... kúszó kézírás... ciradás nyomdabetük... jó zan gépelés... Jelentkezzék, aki nem tette volna meg szívesen a boríték útját Chlléből Budapestig – hazafelé

Jobb sorsra érdemes egykori kollégáink a lapban így mentegezték: „És ha valakinek szöget ütött volna a fejében, hogy miért csak most, egy teljes hét késedelemmel hozzuk az első mérkőzés képriportját... Íme, a válasz.

Képeink – ebben az agyoncenzúrázott borítékban – beutazták a fél világot. A mérkőzés éjszakáján kedvezőtlen légköri viszonyok uralkodtak a Karib-tenger és az Andesek felett. Az UPI santiagoói irodája nem továbbíthatta rádióan New Yorkba a felvételeket. Maradt tehát a légiposta. Santiagóból New Yorkba, aztán New Yorkból Londonba, végül Londonból Budapestre.” Feliratok a borítékon: Casilla 71 – D, Santiago, 220 East 42nd Street, New York, Panagra esta noche... London.

A meccset 1961. december 9-én játszották Santiagóban, a képeket a magyar futballmádók a december 19-én megjelent Képes Sportban láthatták először.

A hét képben hat az úgynevezett meccsjelenet, abból 4 a chilei kaput rohamozó Albert Flóriánt mutatja... S ha már a fényképeknél tartunk.

Az 1962-es második szám már kétoldalas képriportban számol be a válogatott túrájáról. A Tisztelt Olvasó láthatja Flóriékat városnézés közben, a santiagoói állatkertben, a Carrera Hotel 15. emeletén, a

montevideóstrandon a Rio de la Plata torkolatánál, Grosicsot autogramm osztás közben chilei gyerekek között. Ebben még nem lenne semmi különös, az viszont már megörökítendő, hogy a fotókat: Tichy Lajos készítette! Az a Tichy Lajos, akire kevesen tudják, hogy profifotós (is) volt, s egy időben ugyanúgy az MTI-nek dolgozott, mint Albert Flórián.

Olyan képet sajnos nem sikerül lelni, amelyen a képaláírás mondjuk így szól: „Góllövő: Albert. Fotó: Tichy. Pedig ez lett volna az igazi sajtótörténelem.

Ha történelminek nem is (bár, ki tudja, hogy sok hasonlóra lennének-e a futball-történeszek...) de egészen különlegesnek mondható, miszerint a Ferencváros az 1962-es évet a Bihari úton, a Törekvés pályáján lejátszott edzőmeccsel kezdi. Az ellenfél a BLSZ II-ben szereplő Statisztika Petőfi csapata.

A szenzáció a végeredmény: Ferencváros – Statisztika 0:0.

Mert volt ám ilyen is.

A bajnokságot a világbajnokság miatt gyorsított tempóban lezavarják a csapatok, ez a bajnoki év a Vasasé, a Fáy utcában 14 000 néző ünnepli a piros-kékeket, amikor az utolsó fordulóban 4:0-ra verik az Ózdot, majd átveszik az aranyérmeket.

A Fradi kicsikar egy bronzot, Albert a maga 17 góljával szintén a harmadik helyen végez a góllövőlistán (igazánszóban búcsúzik a bajnokságtól: Ferencváros – Bp. Honvéd 2:1. Góllövő: Albert 2...) a 23 gólos Tichy és a 19 gólos Csernai(Ózd) mögött.

Az utolsó bajnoki találkozó el?ttifelvételen látható (balról): Dalnoki, Horváth, Orosz, Mátrai, Albert, Vilezsál, Fenyvesi, Rákosi, Kocsis, Kökény, Novák (Fotó: Kocsis György)

A világbajnokságra kimondva kimondatlanul tervezett Sándor, Göröcs, Albert, Tichy, Fenyvesi dr. csatársor összesen 76 bajnoki gólt jegyez, a Fradi „Tüskéje” szinte szégyenkezhet, hogy ? csak 7 találattal járul hozzá mindehhez. Rendeznek még egy Húsvéti tornát is (részrtve?k: Fradi, Újpest, Rapid, Austria), s játszunk egy „búcsúmeccset” a Népstadionban a törökök ellen, amelyen a csak 2:1-es gy?zelem hangulatilag a katasztrófával egyenl?.

(Nem lehet a véletlen m?ve, hogy Baróti gyorsan leköt egy edz?meccset a Vojvodinával, amelyen aztán a 9:0 nagyot változtat a rossz hangulaton.)

Az órák, a napok, a hetek, ekkor már minden tekintetben a világbajnokságról szólnak. Tudjuk, hogy az angolok, a bolgárok és az argentinok lesznek az ellenfeleink, ám egy gondolat erejéig sem merül fel, hogy ebb?l a csoport ne jutnánk biztosan tovább. Az angolokat ugye, hagyományosan verjük (legutóbb éppen 1960-ban, Albert két góljával), a bolgárokkal ugyan 1957 óta nem találkoztunk, de ?k nem jelenthetnek különösebb akadályt, az argentinokkal meg a harmadik csoportmeccset játsszuk, amely tradicionálisan nem szokott számítani, ha az els? kett? megvan.

És Magyarországon 1962 májusában mindenki(hangsúlyozom: mindenki!) száz százaléig biztos abban, hogy ezt a két meccset különösebb gond nélkül nyeri majd a magyar válogatott.

Sokkal több szó esik arról, hogy ki jön (ki jöhet, ki lenne jó, ha jönne a folytatásban, már a legjobb 8 között) mint arról, hogy hogyan jutunk tovább. A csapat szállásán Rengóban is csak egyetlen ideges embert találni, jelesül Szepesi Györgyöt, aki azért búsong, mert a chilei meteorológiai intézet el?rejelzése szerint május 29 és június 31 között er?s napkitörések nehezítik majd a rádióközvetítéseket. Félelme nem alaptalan, és egyben magyarázat is arra, hogy a magyar nép itthon miért hallhatta úgy a chilei vbmeccseket, mintha egy bűvópatak folyását követné, hiszen a hang hol a felszínre tört, hol a „talaj alatt” folytatta útját.

Valahogy így:

„Tám.....d, a magyar csa....t. Az angolok beszo.....k. Tichy szerez labdát a félpályánál. Eindul... Góóóóóóóóó! Óriási

gó.....Vezetünk 1...-ra. Fantasztikus löv...Tichy! Micsoda bomb..."

De kit érdekelt, vezettünk, s bár később Flowers egy büntetést? Kiegyenlített, eljött a 71. perc, amikor a balszélre (...) keveredett Alberthez került a labda.

És Flóri megindult.

Ami ezután következett, az ismét aranybetűkkel írandó fejezet a Császár életében! Az NSZK elleni átlomgóljánál azt írtam: feküdt ott mindenki, aki német...

Az ember azt hinné, még egyszer szinte szórólszóra ugyanazt a mondatot nem lehet, nem szabad leírni. De nincs mit tenni, mert az élet a Népstadion után Rancaguában megismételte önmagát.

Flóri elindult a balszélén és bizony feküdt ott mindenki, aki angol! Aztán egyszer csak lent járt már az alapvonalnál. A világ egymillió futballistájából 999 999 abból a helyzetből középre gurít.

Mert nem is tehet mást. Mert a játék ezt követeli meg. Mert onnan kötelező beadni.

Az egyetlen kivételt Albert Flóriánnak hívják.

Lakat T. Károly

www.tempofradi.hu – A Flag Polgári Magazin partnere

Ajánló